

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, VASARIO–FEBRUARY 27, 2018 • Vol. CIX NR. 25

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 02-26-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvai – vaikų dainos
ir šokiai – 4 psl.

Madisono lietuviai neužmiršta
savo šaknų – 5 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Šimtas žvakučių Lietuvai

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šimtmečio šventė

Koncertas „Lietuviais esame mes gimę“ – scenoje atgimusi šimtametė Lietuvos istorija.

Jono Kuprio nuotr.

RIMAS ČERNIUS

Pasaulio lietuviai buvo raginami Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šimtmetį švęsti kūrybingai. Režisierius Vytas Čuplinskas ir kūrybinės grupės nariai Gintaras Grinkevičius bei Darius Polikaitis kūrybingumo uždavinį atliko su kaupu, vasario 18 dieną parodydami įvairią ir imponuojančią Lietuvos atkūrimo šimtmečio šventės programą Čikagos ir apylinkių lietuviams. Spektaklis vyko Carl Sandburg gimnazijos salėje, Orland Parko priemiestyje. Salė – vidutinio dydžio,

ir jau iš anksto pasklido žinia, kad bilietai parduoti. Čikagos ir apylinkių lietuviai, prisiminę ypač išradinę praėjusią Dainų šventę Čikagoje, be abejo, tikėjosi, kad Čuplinsko, Grinkevičiaus ir Polikaitio kūrybinė grupė paruos ką nors nepaprasto. Taip ir įvyko.

Kaip apibūdinti šį spektaklį? Tai buvo Lietuvos istorijos pamoka-koncertas, muzikos šokių, poezijos, skaidrių, filmų pynė. Tai buvo lyg miniatiūrinė dainų ir šokių šventė. Tai buvo lietuviška „ekstravaganza“.

– 6 psl.

Lietuva sveikina Estiją

Ką tik nusirito didžiulė šventinė lietuviška šimtmečio banga, o štai vasario 24 dieną tokį patį jubiliejų šventė ir mūsų brangi kaimynė Estija. Vieni pirmųjų ją ir savo kolegas JAV sostinėje jubilėjaus išvakarėse pasveikino LR ambasados Washingtone darbuotojai.

**Ilusat
100 juubelit,
armas Eesti!**

– 11 psl.

Diplomatiname darbe praverčia ir dailės pamokos. Įrodymas, kad ambasadoje vyko rimtas pasirengimas Estijos sveikinimui. Stipri Estija – stipri Lietuva, stiprios visos trys Baltijos šalys ir transatlantinė šeima!

LR ambasados Washingtone nuotr.

Lengva paslėpti neapykantą, sunkiau meilę, bet sunkiausia – abejingumą – Ludwig Borne

Vieni klimatologai baugina, kad klimatas šyla, kad paskėsime ištirpus ledynams, kiti sako, kad prasideda mažasis ledynmetis. Kaip yra iš tiesų, neaišku, bet visi pastebime, kad klimatas keičiasi. Mano karta neatsimena, kad Lietuvoje būtų tiek lių, kaip praėjusią vasarą ir rudenį. Neatsimenu ir tokių vėjų, kurie dabar plaka mūsų kaimo sodybą ištisus metus. O štai šiuo metu ypač vargsta Lietuvos pamarys – Rusnės salos gyventojai nuo žemyno potvynio yra atskirti jau rekordinį laiką, jiems patekti į Klaipėdą ar Šilutę galima tik amfibijomis.

Klimatas keičiasi visame pasaulyje, ir niekas iš tiesų nežino, kodėl ir kas bus toliau, visi tik spėlioja. Stiprus ledynų tirpimas yra vienas labiausiai pastebimų klimato kaitos įrodymų. Ledynų danga ypač smarkiai mažėja Arktyje. Ledo danga vasaros pabaigoje prieš keturiasdešimt metų būdavo 40 proc. storesnė. Ledynų tirpimas glaudžiai susijęs su didėjančia temperatūra – tiek oro, tiek vandenynų. Pastaraisiais dešimtmečiais vandenyno temperatūros kilimas ypač pastebimas. Temperatūra kyla netgi dviejų kilometrų gylyje, ne tik paviršiuje. Vandenynas, sukaupęs daugiau šilumos, ją atiduoda atmosferai, ir tai skatina tropinių uraganų dažnesnį susidarymą, didina jų galingumą. Taip pat formuojasi intensyvesni ir stipresni vidutinių platumų ciklonai, kurie atslenka ir į Baltijos regioną. Dėl didėjančio jūros lygio kyla daugiau potvynių, kurie apsemia gyvenamąsias vietas. Tokių vietų yra visame pasaulyje. Semiamos visos Ramiojo vandenyno salos, pakrančių miestai, pvz., Miami, FL. Pastaraisiais dešimtmečiais stebima, kad ir Baltijos jūros vandens lygis pietinėje dalyje kasmet pakyla iki 2 cm, bet tai vyksta dėl kitų priežasčių – pats jūros dugnas šiaurinėje dalyje kyla, o pietinėje – grimzta dėl tektoninių Žemės plokščių judėjimo.

Ginčai dėl klimato kaitos priežasčių

Dauguma pasaulio mokslininkų sako, kad klimato kaitą lemia žmogaus veikla – kasmet į atmosferą gausiai išmetamos anglies dvideginio (Co2) dujos, kurios susidaro deginant iškastinį kurą, dėl ko plonėja ozono sluoksnis virš Žemės. Atmosfera tampa mažiau pralaidi ilgabangiam spinduliavimui, todėl didėja šiltnamio efektas, – klimatas šyla. Daugiausiai dujų į atmosferą išmeta didžiosios pramoninės šalys – Indija, Kinija, JAV. Visose šalyse, kurios priklauso Jungtinių Tautų organizacijai, yra vykdoma šiltnamio dujų apskaita, kuri rodo, kad išmetamų dujų kiekiai didėja. Išmetamų šiltnamio dujų kiekis ypač didėja Pietryčių Azijos, Pietų Amerikos šalyse, Afrikoje. Tai augančios ekonomikos šalys, kur fiksuojamas didelis gyventojų skaičiaus augimas. Jose taip pat labai sparčiai didėja sunaudojamo kuro kiekiai, pramonės apimtys. Mūsų artimiausioje aplinkoje atmosferą gerokai teršia kaimynė Lenkija, kuri turi dideles prastos kokybės rudosios akmens anglies atsargas ir ja kūrena elektrines. Kiti mokslininkai mano, kad klimato kaitą lemia ne (arba ne tik) žmogaus veikla, kad pokyčiai vyksta natūraliai Žemėje ir Visatoje, kaip vyko per tūkstančius metų. Būtent taip mano archeologai, kurie tyrinėja senuosius – akmens amžiaus laikus. Kasinėdami jie mato, kad per pastaruosius 40

Tai šylame ar šalame, – štai klausimas

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Jau savaitę Lietuvą stingdo arktiniai šalčiai. A. V. Škiudaitės nuotr.

tūkstančių metų Žemėje buvo ir šaltų, ir šiltų periodų, o Baltija tai kilo, tai leidosi. Visi iš mokyklos laikų prisimename pamokas apie ledynmečius, ir ne viena, o kelis. Paskutinytis ledynas Europoje, kuris ištirpo prieš 10 tūkst. metų, suformavo didelę dalį Lietuvos paviršiaus. Prieš 5 tūkst. metų prieš Kristų Baltijos jūra buvo pakilusi ir skalavo dabartinės Šilutės miesto teritoriją bei sėmė Šventąją. Kitaip buvo prieš 9 tūkst. metų – Baltijos jūros vanduo buvo žemiau dabartinio lygio net 50 metrų. Jūros krantas buvo už 30 km į vakarus. Todėl dabar archeologai, ieškodami tuomet, akmens amžiuje, ant jūros kranto gyvenusių žmonių veiklos pėdsakų, dirba iki 30–40 metrų po vandeniu gylyje už 15–30 km nuo dabartinio kranto. Suprantama, kad tuomet gyvenusių primityvių žmonių veikla negalėjo lemti klimato pokyčių. Tai argumentas tų, kurie mano, kad gąsdinantys reiškiniai Žemėje vyksta ne nuo žmogaus veiksmų. Pvz., Amerikos vyriausybė neskuba prisidėti prie vadinamojo Kyoto protokolo, kuris nustato reikalavimus išsivysčiusioms šalims, kiek į atmosferą galima išmesti anglies dvideginio. Galima suprasti, kad Amerikos vyriausybė netiki, jog klimatas keičiasi dėl žmogaus veiklos. Lietuva yra tarp palyginus mažai teršiančių valstybių, o pastaraisiais metais reikalai dar pagerėjo, nes čia kilo atsinaujinančios energijos gamybos banga.

Lietuva viršijo lūkesčius

Europos Sąjunga reikalauja iki 2020 m. iš alternatyvių šaltinių gaminti ne mažiau kaip 20 proc. visos žemyno energijos. Valstybės iškastinį kurą (akmens anglį, naftą) turi keisti alternatyviais, draugiškais aplinkai ir atsinaujinančiais energijos šaltiniais – naudoti nesibaigiančią ir „žalią“ saulės, vėjo ar vandens energiją. Pažangiausiai alternatyvius šaltinius Europoje diegia Norvegija, šalis iš alternatyvių šaltinių pagaminanti net 64, 2 proc. energijos; Islandija naudoja 60,9 proc. žaliosios energijos. Sąrašo dugne rikiuojasi Malta, Belgija, Liuksemburgas ir Nyderlandai. Lietuva šiuo požiūriu atrodo ypač gerai, nors dar visai neseniai buvo tarp atsilikėlių. Iki minėto laikotarpio Lietuvai buvo numatyta pasiekti 23 proc. energijos, pagaminamos iš atsinaujinančių šaltinių. Šį rodiklį Lietuva pasiekė jau iki 2015 m. Alternatyvių energijos išteklių dalis bendrame šalies energijos balanse nuosekliai didėjo ir pasiekė 25,86 proc. Elektros sektoriuje iš alternatyvių šaltinių pagaminama 15,55 proc. energijos. Šildymo ir aušinimo sektoriuje pagaminama 46,17 proc. žalios energijos, o artimiausiu metu bus pagaminta net 70 proc. O jau iki 2020 m. dar yra keleri metai. Gaminant šilumą naudojama net 70 proc. žalios energijos. Taigi lūkesčiai bus viršyti. Šiuos rodiklius gerina ne tik stambios gamyklos ar šilumą gaminančios įmonės, žaliaja energija domisi ir eiliniai gyventojai. Ant privačių namų stogų dažnai pamatysi saulės baterijas. Vienas po kito kyla modernių vėjo malūnų, kurie gamina elektrą, laukai. Aplink mūsų gyvenamą vietą Šiaurės Lietuvoje, kur daug išnykusių kaimų ir negyvenamų vieniškių sodybų, per dešimtmečius apaugusių brūzgynais, pastaraisiais metais gamtovaizdis ėmė keistis. Mat įmonės, kurios gamina medžio drožlių briketus, nemokamai išvalo apleistas vietas, krūmynus, ir ten ūkininkai, išrovę kelmus, pasididina dirbamos žemės plotus. Gyventojai vis dažniau kūrena ne malkomis, o įsirengia medžio pjuvenų, granulių katilus ir jais šildo namus. Vakaruose Lietuvoje ypač populiarūs geoterminiai vandenys, traukiami iš žemės gelmių ir naudojami namų šildymui.

Statistika rodo, kad gyventojai iš alternatyvių šaltinių pasigamina ne mažiau kaip 25 proc. „nemokamos“ energijos. Dažnu atveju ir apie 50 proc. ar daugiau. Dabar tapo populiari statytis nedidukės saulės jėgainės, kurios dirba ir gamina elektrą visą laiką. Kai šeimininkai darbe ar išvykę, energiją atiduodama elektros tinklams, kad už papildomą mokestį jų pagamintą elektrą pasaugotų. Kol šeiminių nėra, elektra keliauja į tinklus, o kai šeiminkai parvyksta namo, elektra jiems grąžinama. Taigi ir sutemus, kai saulės jau nebėra, žmonės naudoja savo pagamintą energiją. Neabejojama, kad artimiausiu metu iš alternatyvių šaltinių pagaminamos energijos dalis Lietuvoje didės dar labiau, nes žmonių suinteresuotumas yra didelis. Taigi galima sakyti, Lietuva neprisideda prie Žemės katastrofos. (Kad visur lietuviai būtų tokie iniciatyvūs kaip žaliosios energijos laukuose ir informatikos bei kitų išmaniųjų ryšių srityse.) Tik, žinoma, mūsų sutaupyto anglies dvideginio kiekio Žemei išgelbėti nuo pražūties neužteks (jeigu iš tiesų jos laukia katastrofa dėl žmogaus veiklos), bet bent jau patys kvėpuojame švaresniu oru ir sąžinė ne-graužia.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday

and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė – Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

„Maniau, kad civilizuotuose kraštuose tautos relikvijomis neprekiaujama...”

INGA GREBLIKIENĖ

Nepriklausomybės 100-mečiui skirti susitikimai su prof. Liudu Mažyliu sausio mėnesį JAV nusidriekė nuo Rytų iki Vakarų pakrantės. Bostoniečiai, išgirdę, kad susitikimas su profesoriumi vyks Connecticute, Mai-ronio lituanistinės mokyklos mokytojos Renatos Bazikienės iniciatyva jis buvo pakviestas atvažiuoti ir į Bostoną, susitikti su vyresniaisiais mokiniais ir jų tėveliais. Sutiko, nors turbūt jau buvo išvargęs ir nuo įspūdingos kelionės, ir nuo susitikimų su lietuviais.

Liudas Mažylis – Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) profesorius, kuris 2017 m. kovo 29 d. Vokietijos užsienio reikalų ministerijos diplomatiniam archyve Berlyne surado 1918 m. vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto originalą. Tai ypatinga dovana Lietuvai ir lietuvių tautai, švenčiančiai istorinę šventę, kuriai pastarieji 100 metų tikrai nebuvo lengvi. Norėčiau pasidalinti įspūdžiais apie pirmąjį profesoriaus susitikimą su daugiau kaip 250 lietuvių Santa Monicoje, Vakarų pakrantėje, pirmajame Los Angeles konsulato organizuotame renginyje. Maloniai nustebino, kad tiek daug įvairaus amžiaus žmonių norėjo susitikti su prelegentu, prisiliesti ir prisiminti Lietuvos istoriją. Jau kitą dieną profesorius važiavo susitikti su Orange County lietuviais, dar kitą skrido į Portlandą, o po to jo susitikimų maršrutas driekėsi į Rytinę pakrantę.

Tad kas tas prof. Mažylis, kuris lietuvių tautai suteikė svarbaus dokumento atradimo džiaugsmą, padėjo mums visiems sugrįžti į tuos 100 metų senumo įvykius? „Senas dviratis, kiek paglamžytas kostiumas, inteligentiškumas, į Kauno architektūrą nukreiptas žvilgsnis ir nestandartinis azartiško kolekcionieriaus (profesorius yra vienas rimčiausių filatelistų Lietuvoje, taip pat kolekcionuoja signatarų parašus) mąstymas“, – taip VDU profesorius apibūdina jo kolegos L. Mažylio dukra Liucija baigę politikos mokslus Londone. Šiuo metu ji yra tarptautinių santykių ir politikos mokslų doktorantė. Medicinos prof. Pranas Mažylis, kurio vardu pavadinti gimdymo namai Kaune – Liudo senelis. Profesorius tėvas taip pat buvo medikas, tad Mažylių šeima laikinojoje sostinėje – itin gerai žinoma. „Mano biografija susiklostė ‘amerikietišškai’ – JAV kultūroje įprasta, kad žmogus vos ne vidutiniškai kas septynerius metus radikaliai keičia savo profesiją“, – sakė VDU Viešojo administravimo katedros prof. Liudas Mažylis, kuriam jau ne kartą teko narplioti profesijos keitimo iššūkius – pereinant nuo muzikos prie chemijos, o vėliau – nuo politologijos prie istorijos. Profesorius yra užpatentavęs keletą patentų organinės chemijos srityje. Sąjūdžio laikais netgi kuriam laikui buvo pasitraukęs iš akademinės veiklos – dirbo žurnalistu Kaune, vėliau tapo pirmosios Kauno miesto savivaldybės deputatu. Kandidatavo net į Seimą, bet politinė karjera nesusiklostė, vėliau susidomėjo Lietuvos istorija. Dėstytoliauja jau kiek daugiau nei 20 m. ir, jo teigimu, tarpdiscipliniškumas, arba skirtingų mokslų sričių bendradarbiavimas, yra sunkiai įgyvendinamas net aukštosiose mokyklose. L. Mažylis yra gavęs Kauno miesto burmistro Jono Vileišio medalį, yra parašęs knygų apie Europos Sąjungos (ES) Konstitucijos projektą, referendumus dėl stojimo į ES įvairiose šalyse.

Tad ir laukėme tokio profesoriaus, nes visi degė nekantrumu išvysti ir pasikalbėti su žmogumi, atradusiu Lietuvos Šventąjį Gralį. Suintrigavo ir profesoriaus kolegų mintis: „...Kiekvienam kvailiui yra žinoma, kad Užsienio reikalų ministerijos turi atskirus archyvus, bet nė vienas protingam neatėjo į galvą nuvažiuoti ir užklausti Vokietijos užsienio reikalų ministerijos, panaršyti ne po kažkokį slaptą, o daugeliui prieinamą archyvą. Liudas ėmė ir padarė. Tereikėjo parašyti laišką. Visos aplinkybės Liudui buvo palankios. Jis turi šerlokoholmiškų įgūdžių, mėgsta knaisiotis kaip kolekcionierius, turi kritinį protą ir nėra praradęs to vadinamojo improvizacinio vaikiškumo, spontaniškumo”.

LR generalinis konsulas Darius Gaidys (k.) ir prof. Liudas Mažylis. Rengėjų nuotr.

Visus sužavėjo Giedrė Kilčiauskienė ir „Džiazo miniatiūros”.

Nepaprasta paprasta istorija

Susitikimą simboliškomis Bernardo Brazdžionio eilėmis pradėjo aktorė Justina Brazdžionytė ir tada iš Liudo Mažylio lūpų išgirdome, atrodo, tokią paprastą istoriją – kodėl sugalvojo ieškoti Akto. Verta paminėti, jog prof. Mažylis yra chemijos mokslų daktaras, o dėsto politikos mokslų ir diplomatijos fakultete, taigi jis nėra istorikas. Mintis ieškoti Akto profesoriumi kilo 2017 m. vasario 16 d., švenčiant 99-ąją Lietuvos gimtadienį Vilniuje. Jis buvo prie Signatarų namų, klausėsi prof. Vytauto Landsbergio, salvių, vakare ėjo prie laužų. Vis dėlto jam pasirodė, jog 100-metis reikalauja kažko daugiau, kažko labiau sukrečiančio. Pasirodo, pirmiausia L. Mažylis ieškojo šiuo Lietuvos istorijos laikotarpiu besidominčių doktorantų ir studentų, tačiau ši paieška buvo nesėkminga ir į archyvą turėjo važiuoti pats. Tad parašė laišką į Vokietijos valstybės archyvą. Pasak jo, Vokietijos valstybės archyvas netgi pateikė labai aiškį ir detalią paieškos eiga, atsiųsdamas detalų bylų sąrašą, o svarbiausia pateiktos informacijos žinia buvo, kad reikia kreiptis į kitą, Vokietijos užsienio reikalų ministerijos politinį archyvą, kur būtų galima rasti daugiau dokumentų. „Taigi kreipiausi atskirai į Vokietijos užsienio reikalų ministerijos politinį archyvą, susitariau dėl vizito, kuris įvyko kovo 29 d., trečiadienį. Sėdau į autobusą, vykstantį į Berlyną, kur ir pavyko rasti originalų Vasario 16-osios Akto lietuvių kalba”, – pasakojo prof. L. Mažylis. Jo teigimu, labai pasisekė, kad visi dokumentai, visos bylos šiame archyve sudėtos chronologiškai, laikotarpiais, todėl buvo galima pradėti iš karto ieškoti nuo 1918 m. vasario mėn. „Pavyko teisingai atspėti, kad tuometinei Vokietijos valdžiai tie dokumentai parūpo 1918 m. kovo mėnesį, kuomet šalyje buvo nuspręsta pripažinti Lietuvos nepriklausomą valstybę. Tokiu būdu šiame kontekste pirmiausia atsirado vokiškasis variantas su visais dvidešimt signatarų parašų, kuris yra Vokietijos užsienio reikalų politiniame archyve, o kartu šalia rastas ir originalas”, – vieną prie kito rastus dokumentus pristatė politologas. „Taip pat kartu rastas ir 1917 m. gruodžio 11 d. vokiškas, ranka rašytas Lietuvos Tarybos Akto egzempliorius su devyniolika parašų, kuria-

me nėra signataro Prano Dovydaičio parašo. Paskui – Vasario 16-osios aktas. Tai buvo labiau techninis nustebimas nei emocijos: kaip čia gali būti? Juk visi ieškojo mašinraščio. O čia ranka rašytas. Bet tikrai originalas”, – tęsė pasakojimą profesorius. Profesoriumi L. Mažyliui nekilo abejonių, kad rado originalų dokumentą. Didžiausią nuostabą ir pasitenkinimą politologui kėlė, kad rastasis dokumentas yra lietuvių kalba. Abejonių nekilo, nes Liudas Mažylis puikiai žinojo ir signatarų parašus, tad jam iš karto buvo aišku, kad atrastasis dokumentas yra originalus. Profesorius turi puikų humoro jausmą, tai ir mus pralinksmino smagia istorija apie piktąją vokiečių archyvarę Vilkę, kuri visai nesidžiaugė jo atradimais ir net neleido originalo paimti į rankas...

„Dokumentai turi tendenciją slėptis ir atsirasti, kai to labiausiai reikia arba to nesitikti”, – nesureikšmino savo atradimo profesorius. Buvo įdomu išgirsti atsakymą, o ką gi jis darė ir kaip jautėsi pirmąsias 10 minučių po dokumento suradimo. Pasirodo, kad profesorius buvo tam „pasiruošęs” – buvo jau susiskambinęs su dukros kolega, kuriam ir pranešė apie atradimą. O po to jau pasipylė sveikinimai ir skambučiai iš Lietuvos Vyriausybės, siūlymai grįžti lėktuvu, kad Lietuva galėtų pasitikti savo didvyrį. Tiesiai iš lėktuvo po susitikimo buvo nuvežtas ir dalyvavo savo mėgstamiausios komandos Kauno „Žalgirio” rungtynėse, kur visa Halė stovėdama skandavo „ačiū, ačiū”... ir kitos smagios, rimtos ir juokingos istorijos. Be abejo, neliko užmirštas ir milijonas (juk vis dėlto lietuviai esame), bet profesorius mandagiai atsakė, kad liko neįgyvendinta viena iš sąlygų, nes dokumentas priklauso Vokietijai ir negali būti perduotas Lietuvai. Nors man labiau užstrigo daug ką pasakantis profesoriaus komentaras „Facebook” užvirusioje diskusijoje iš karto po dokumento atradimo: „Maniau, kad civilizuotuose kraštuose tautos relikvijomis neprekiaujama...”

Šiuo metu prof. L. Mažylis tęsia darbus, kuriuos nulėmė jį išgarsinęs atradimas – tyrinėtojas dalyvauja LR televizijos projekte „Šiandien, prieš 100 metų”, kuriame pasakojami svarbiausi įvykiai, nulėmę Lietuvos valstybės atkūrimą 1918-aisiais. Iš dalies apie šį laikotarpį jis pasakoja ir studentams, Vytauto Didžiojo universitete dėstydamas Lietuvos politinę sistemą ir politikos tradiciją. Profesorius atskleidžia, jog ir toliau planuoja tyrinėti 1917–1918 m. įvykius, turi savo komandą, be to, Vokietijos archyvuose yra daugiau radinių, apie kuriuos reikėtų paskelbti, tačiau neatskleidė, kurį dokumentą dar bar norėtų atrasti.

Šiuo metu Vasario 16-osios Aktas yra Signatarų namuose Pilies gatvėje, Vilniuje, kur 1918 m. ir buvo pasirašytas. Parodai Vokietijos Federacinės Respublikos užsienio reikalų ministerijos Politinio archyvo paskolintą dokumentą bus galima apžiūrėti iki 2018 m. lapkričio 15 d.

Vakaro „kepurė” – nuostabus džiazas

O po susitikimo ir įspūdingo pasakojimo buvome labai maloniai nustebinti „Džiazo miniatiūrų” ir žaviosios Giedrės Kilčiauskienės pasirodymu. 2013 m. Giedrė laimėjo M.A.M.A. muzikinių apdovanojimų metų atlikėjos titulą. Dainininkė scenoje pasirodė kartu su ekspresyviais, charizmatiškais ir profesionaliais muzikantais – Andrej Polevikov, Vyčiu Nivinsku bei Dariumi Rudžiu. Kiekvienas šių muzikantų solinis pasirodymas buvo palydimas audringų plojimų. Savitas Giedrės balsas ir populiariausios džiaz kompozicijos, pritariant virtuozikiems muzikantams, – derinys, kuriam atsispirti nepavyko – likome tikrai sužavėti. Atlikdama džiaz standartus Giedrė dainavo jaukiai, paprastai ir tiksliai jausdama stiliaus niuansus. Sykiu jos atlikimas – subtilus, „giedriškas”, su išskirtinai lengvu tonu balse, savitais akcentais bei, žinoma, improvizacija. Lietuvai jau nuo seno žinoma stipriomis ir įtvirtintomis tiek vokalinio, tiek instrumentinio džiaz pozicijomis. Buvo labai smagu ir netikėta visą valandą girdėti tikrą, „lietuviškai” profesionalų džiazavimą. Profesorius su likusia auditorija taip pat klausėsi puikių „Džiazo miniatiūrų” improvizacijų ir džiaugėsi, kad taip prasmingai mes visi pradėjome istorinę Trispalvės šventę.

TELKINIAI

Čikagos lituanistinė mokykla šventė Lietuvos atkūrimo 100-ąjį gimtadienį

SIMONA NORGĖLAITĖ

Lietuvoje ir visame pasaulyje švenčiamas Lietuvos atkūrimo šimtmetis. Tai istorija, kurią kūrė bei kuria Lietuvoje gyvenantys tautiečiai bei į užsienį išvykę lietuviai, kurie prisideda prie Lietuvos kultūros, kalbos bei papročių išsaugojimo bei puoselėjimo.

Šimtmetis – tai kvietimas suvokti Vasario 16-osios svarbą, istorinius įvykius, prisiminti protėvius, senelius. Tai priminimas jaunajai lietuvių kartai, kas jie esą, kokia didi Lietuvos istorijos, kalbos, kultūros ir tautinė gija jungia juos.

Šia proga per visą pasaulį nuvilnijo trispalvės, nuskambėjo Lietuvos himnas. Tautinė bendrystė, vienybės virpesys sujungė bendram tikslui – pagerbti ypatingą Lietuvai istorinę datą. Lietuviai kėlė trispalvės vėliavas prie savo namų, negailėjo vieni kitiems sveikinimų internetinėse erdvėse, kvietė švesti bei ragino prisijungti prie įvairiausių projektų įgyvendinimo. Žinia apie šimtmetį nuskambėjo plačiai, garsiai ir širdį džiuginančiu jauduliu.

Čikagos lituanistinė mokykla (ČLM) aktyviai įsisuko į šventinį sukurį. Vasario 17 d. rytą mokytojus, mokinius, jų tėvelius ir visus atvykusius pasitiko pasipuošusi mokykla. Vyravo ypatinga nuotaika: vaikai vilkėjo nuostabiausių raštų tautinius kostiumus, mokytojai, pasipuošę Lietuvos trispalvės vėliavos spalvomis, sveikino vieni kitus. Stenduose netilpo mokinių piešiniai bei klasių projektai, kurti Lietuvos šimtmečio proga. Mokiniai gamino trispalves vėliavėles. Visa mokykla buvo apkabinta ir apjuosta gražiausiomis spalvomis: geltona, žalia, raudona.

Mokykla gavo dovanų iš Telšių Vincento Borisevičiaus gimnazijos – 100 trispalvių apyrankėlių, pagamintų šios mokyklos 3A klasės mokinių, kuriuos moko mokytoja Ingrida Batavičienė. Vaikai dabinosi jomis ir gyrėsi, kad tai Lietuvos vaikų dovana.

Durys buvo atvertos atvykusiems svečiams: JAV LB Vidurio Vakarų apylinkės atstovams, buvusiai Čikagos lituanistinės mokyklos direktorei Laimai Apanavičienei, Lietuvių Fondo (LF) atstovui, Jaunimo centro nariams, buvusioms mokyklos pavaduotojoms Loretai Timukienei, Audronei Sidaugienei. Savo apsilankymu mokyklą pagerbė ir drauge Lietuvos gimtadienį šventė Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės nariai Viktoras Kelmelis ir Salomėja Daulienė.

100 pynimėlių Lietuvai minėjimą-koncertą sveikinimo žodžiu pradėjo Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Vida Rupšienė. Ji nuoširdžiai visus pakvietė „kiekvienam atrasti ryšį su Lietuvos šimtmečiu“. Sveikinimo žodžius tarė ir kiti šventės svečiai. LF narys Arvydas Tamulis visiems padėkojo už lietuvišką veiklą ir pabrėžė, kad mokyklos ir jaunoji karta – tai mūsų tautos stiprybės įrodymas. „Lietuviškos mokyklos – tai visų mūsų ateitis“ – šiais žodžiais baigė kalbą svečias ir įteikė mokyklai dovaną – piniginę LF paramą. Mokykla be galo dėkinga už dosnią Fondo paramą, kuri naudojama patalpų nuomai. Ačiū Lietuvių Fondui!!! Jaunimo centro tarybos narė Kristina Lapienytė kreipėsi į mokytojus, mokinius, jų tėvelius ir į visus, prisidedančius prie ČLM veiklos. Ji pasakė:

Iš k.: administratorė Lina Dukauskienė, mokytojos – Simona Norgėlaitė ir Dalė Gedvilienė, mokyklos bibliotekininkė Renata Kancleris, mokytojos Rasa Zakarauskienė, Vilma Vaičienė, Evelina Karalienė, buvusi mokyklos direktorė Laima Apanavičienė, dabartinė direktorė Vida Rupšienė, mokytojos Jovita Bičkienė, Silvija Eglynaitė, Nijolė Pupienė ir mokyklos renginių koordinatore Sandra Krumhorn-Stašaitis.

Tėvų komiteto narės – N. Revuckienė, V. Šileika, V. Nainienė – laiko užrašą Lietuvai.

„Jūs dovanojate pačią gražiausią dovaną Lietuvai – lankote mokyklą, dainuojate lietuvių kalba, šokate lietuvių tautinius šokius“.

JAV LB Vidurio Vakarų apylinkės atstovai Svajonė Kerelytė ir Jonas Platakis po minėjimo ilgai bendravo su šventės dalyviais ir džiaugėsi programos gražumu.

Minėjimą vedė dešimtos klasės mokiniai Stefanija Rekašiūtė ir Kipras Januška. Dešimtokai susirinkusiuosius supažindino su Vasario 16-osios aktu, ir tai gražiai sujungė su Lietuvos atkūrimo šimtmečiu, skaitė eiles apie Lietuvą. Šventės emocijos ir jaudulys tilpo B. Brazdžionio skaitomuose žodžiuose: „Ir einu tais tiltais į tave, / Lietuva – trys tyro aukso saulės! / Ir skaitau: – Tėvyne, be tavęs / Tuščias ir beprasmiš šis pasaulis“.

Daug plojimų susilaukė aštuntų bei devintų klasių mokinės, pašokusios lietuvių liaudies šokius „Kepurinė“ bei „Blezdingėlė“. Originalus ir unikalus „Piemenėlių“ pasirodymas, atliekantis „Prašom, prašom paklausti“ bei „Obelėla“, suteikė jaukumo ir archaizmo. Tai puikus ilgametės 4 klasių mokytojos Danutės Petraitytės projektas, kuriame kanklėmis

grojo mokyklos mokytoja Genė Razumienė.

Ketvirtokai žaislingai ir nuotaikingai sukosi „Suktinio“ žingsniu bei vaizdingai dainavo „Dainą apie Lietuvą“ (mokytoja Evelina Karalienė). O septimtokai salę išjudino trypdami „Linksmapolkę“. Daugumai sėdinčiųjų kojos pačios kilnojosi.

O kai scenoje vyresniųjų klasių mokiniai uždainavo „Mano vardas Lietuva“, „Brangiausios spalvos“ ir „Žemė Lietuvos“, salė virto maža Lietuva, kurioje visus sujungė lietuviškumas, bendrystė ir vienybė. Vyresniuosius šių gražių dainų moko dainavimo mokytoja Dalė Gedvilienė.

Po minėjimo daugelis išsinešė dalelę Lietuvos. Tėveliai galėjo didžiulius savo vaikais.

Ačiū tautinių šokių mokytojoms Vilmai Vaičienei ir Nijolei Pupienei, dainavimo mokytojoms Dalei Gedvilienei, Evelinai Karalienei, mokytojoms Danutei Petraitytei, Genei Razumienei, mokyklos renginių koordinatorei Sandrai Krumhorn-Stašaitis, dešimtos klasės auklėtojai Jovitai Bičkus, surengusioms jaukų, nuostabų šventinį koncertą. Ačiū neuilstamam mokyklos tėvų komitetui, ypač Vidai Nainienei, kurie mokyklos mokinius, mokytojus ir svečius vaišino spurgomis, tą dieną papuoštomis ryšiomis – geltona, žalia, raudona – spalvomis.

Mokyklą aplankė **mokinių tėvelis** ir mokyklai padovanojo dėdės parašytą knygą – Jono Rudoko „Žygis į nepriklausomybę“. Mokyklos vardu dėkojame už šią nuostabią dovaną.

Ačiū mokyklos direktorei, visiems mokytojams, mokiniams, jų tėveliams, tėvų komitetui, atiduodantiems daug jėgų ir energijos lietuvių bei.

Nors ir mažais darbais, maža dalele visi kurkime tai, ką išsaugojo protėviai ir seneliai. Puoselėkime lietuvių kiekvienas savo širdyje ir dalinkimės tuo su visais. Lai tiltas, jungiantis visas kartas, visus pasaulio lietuvius, visas lituanistines mokyklas, tvirtėja, auga ir skelbia didžią žinią apie Lietuvą.

Simona Norgėlaitė – ČLM vyresniųjų lietuvių kalbos mokytoja.

Mokytoja D. Petraitytė su „piemenėliais“ – 5 klasės mokiniai. Dešinėje – G. Razumienė.

ČLM abiturientai.

Viktorijos Šileikos nuotraukos

Tostas už Lietuvą (iš k.): Asta Šepetys, Vaidas Aksamitauskas, Daina Penkiūnas ir Jolanta Juozaitytė.

Iš k.: Ken Koscik, Gediminas Vidugiris, Nijolė Semėnaite Etzwiler, Lavonne Senn ir Vytautas Kapočius.

Vasario šešioliktosios minėjimas Wisconsine

NIJOLĖ ETZWILER

Kartu su lietuviais visame pasaulyje penktadienį, vasario 16-ąją, Wisconsino lietuviai šventė Lietuvos Nepriklausomybės šimtmetį. Madisono ir Vilniaus susigiminiavusių miestų draugijos valdyba visus sukvietė į „Promega“ bendrovės gražųjį Feynman centrą. Ten žiūrėjome nuotraukas ir filmus iš Lietuvos, gardžiajomės skaniais vietinio maisto pietumis ir džiaugėmės programa, kurioje šventės dalyviai pakeldami taures pasisakė, ką kiekvienam reikia būti lietuviu.

Amerikoje gimusi, bet gerai lietuviškai kalbanti dalyvė perskaitė savo senelės dieno-raščio ištrauką, kurioje ji aprašė pirmąjį nepriklausomybės minėjimą Kaune 1919 metais. Ketvirtosios kartos lietuvaite, kurios seneliai buvo Pensilvanijos imigrantai, perskaitė Maironio eilėraštį, išverstą į anglų kalbą.

Milda Aksamitauskienė, Daina Penkiūnas ir Asta Jonlyaitė.

„Dipukų“ kartos tremtinių atstovai prisiminė gyvenimą lietuvių bendruomenėse Amerikoje, pastangas pabėgti nuo sovietų ir dienas, išgyventas iki nepriklausomybės atkūrimo. Vėliausių laikų imigrantai išreiškė savo meilę Lietuvai, kartu įvertindami savo gyvenimą ir darbą Amerikoje.

Kiekvienas pasakojimas buvo unikalus, visi buvo imponuojantys, kartais jaudinantys, visuomet įdomūs. Be abejo, juokingiausias buvo pasakojimas,

Lietuvą sveikina (iš k.) Debbie Kmetz, Jonas Juozevičius (Prez. A. Stulginskio anūkas) ir Audra Mačiūnaitė.

kaip naminė ožkelė sudaužė kristolinę vazą, kurią Prezidentui A. Stulginskiui dovanojo Popiežius Pijus XI. Juokingas buvo ir jaunos mergaitės prisiminimas, kaip ji apgailestavo negalėjusi tapti pioniere.

Wisconsino lietuvių bendruomenė yra nedidelė, bet ji atspindi lietuviškos išeivijos pasaulį.

Mes džiaugėmės šimtmečio švente ir ruošiamės kitai šventei, kuri vyks gegužės mėnesį. Tada Madisono-Vilniaus susigiminiavusių miestų draugija ir lietuvių tautinių šokių grupė „Žaibas“ ruošia „Dainuojančios revoliucijos“ koncertą. Kompozitorius

Kęstutis Daugirdas pats atvyksta koncertui diriguoti. Koncertas vyks gegužės 12 d., pirmą valandą po pietų, Wisconsino valstijos kapitolijaus pastate. Dainuos Madisono lietuvių choras „Sostinės balsai“, Čikagos „Dainavos“ choro dainininkai ir dainininkai iš Kansas City, Washingtono DC, Baraboo ir Milwaukee miestų. Po koncerto vyks metinis Madisono-Vilniaus susigiminiavusių miestų draugijos pokylis. Pokylio metu kalbės prof. Guntis Smidchens iš Washingtono universiteto, Seattle miesto. Jo tema – dainos galia. Daugiau informacijos galima rasti svetainėje: <http://www.madisonvilnius.org>.

Marquette Parko parapija mini Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-metį

BRONĖ STEIKŪNIENĖ

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijiečiai taip pat mini Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-metį. Renginiai prasidėjo vasario 14 d. mišiomis Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Mišias atnašavo klebonas kun. J. Kelpšas, jas skirdamas Gavėnios pradžiai, meilės dienai. Gavėnios pirmoji diena – Pelenų diena, skirta atnaujinti savo tikėjimą. Turime gyventi Dievo malonėje, darydami gerus darbus, 40 Gavėnios dienų iki šv. Velykų praleisti apmąstant, kokia kaina Dievo sūnus mirė ant Kryžiaus, ir visada prisiminti: „Pasigailėk mūsų, Viešpatie, mes Tau esame nusidėję“. Po Mišių dalyviai buvo pakviesti pietų. Vaisinomės žuvies patiekalais ir smagiai pabendraavome.

Vasario 16 d. šv. Mišias Marquette Parko bažnyčioje atnašavo kun. Gediminas Keršys. Mišiose dalyvavo Šaulių organizacijos atstovai su vėliavomis ir nemažas būrys parapijiečių. Bažnyčia buvo papuošta didele trispalve vėliava virš Švč. Mergelės Marijos paveikslu, altorius buvo apšviestas trispalvės šviesomis. Kun. G. Keršys pabrėžė, kad šios Mišios aukojamos už Tėvynę Lietuvą, dėkojant Dievui už at-

Iškilmingose Mišiose Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje dalyvavo šauliai su vėliavomis. Parapijos archyvo nuotr.

kurta Nepriklausomybę ir Laisvę. Reikia nepamiršti to, melstis ir tikėti, kad Laisvę atgavom amžinai. Mišioms vargonavo muzikas Ričardas Sokas. Po iškilmingų Mišių buvo sudainuotas Lietuvos himnas. Visi dalyvavę Mišiose parapijiečiai gavo korteles pietums „Kunigaikščių užiegoje“ su 50 proc. nuolaida. Dėkojame restorano savininkui Andriui Bučiui. Ten nuvykę dar padainavome „Lietuva brangi“, skanavome restorano patiekalus ir maloniai praleidome laiką.

Vasario 25 d. bažnyčioje vyko koncertas „Po angelo sparnu“. Koncerte dalyvavo viešnios iš Lietuvos – Kristina Petrauskaitė (sopranas), Asta Kriščiūnaitė (sopranas) ir Audronė Kisieliūtė (piano). Po koncerto vyko vaisės parapijos salėje.

Vasario 16-ąją kas tik galėjo rinkosi į Mišias už Lietuvą.

Edmundo Kučinsko „Jei karalius būčiau“. Scenoje – visi koncerto dalyviai.

Jono Kuprio nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Didelis iššūkis režisieriui yra spektaklio pradžia. Reikia žiūrovus nutildyti, sutelkti jų dėmesį, juos iš karto sudominti. Režisierius Vytas Čuplinskas tai atliko išradingai. Scenos priekyje buvo ekranas, kuriame nušvito Paukščių tako žvaigždynas. Pasigirdo muzika – Sauliaus Petreikio „Žalia girelė“. Ekrane išryškėjo mažas taškelis – Žemės rutulys, kuris pamažu didėjo. Ryškėjo Žemės kontūrai ir galų gale pasirodė mažas jos plotelis – Lietuva. Skaitovai Sandra Gutaravičius ir Andrius Damašius padeklamavo Maironio eilėraštį „Nedaugel mūsų“, kurio pirmas posmas teigia: „Nors mūsų, broliai, nedaugel yra, / Tačiau mes tvirti, jei riš vienybė: / Į darbą stokim vyras į vyrą: / Sujungtos rankos suteiks stiprybę“.

Švelni šviesa persmelkė permatomą ekraną, ir scenos gilumoje išryškėjo išsirikiavęs meno ansamblis „Dainava“, kuris, vedamas Dariaus Polikaičio, sugiedojo Maironio ir Juozo Naujalio giesmę „Lietuva brangi“. Kadangi ši giesmė jau ilgą laiką yra virtusi neoficialiuoju Lietuvos himnu, programos žiūrovai atsistojo ir giedojo kartu. Kokia išpūdinga pradžia!

Nepriklausomybė

Pirmoji programos dalis prasidėjo trumpa istorijos pamoka apie dak-

„Pelenų lopšinė“. Tautinių šokių ansamblis „Grandis“, solo – Indrė Bielskutė.

tarą Joną Basanavičių. Ekrane matėme Basanavičiaus portretą ir žemėlapi, iliustruojantį jo gyvenimo keliones, – Bulgarija, Praha ir Lietuva. Ištraukas iš Basanavičiaus raštų skaitė Sandra Gutaravičius ir Andrius Dumašius. Ekrane pasirodė pirmojo „Aušros“ laikraščio numerio vaizdas tekančios saulės fone. Jaudinančiai skambėjo Basanavičiaus žodžiai, kuriais jis išreiškė viltį sulaukti Lietuvos aušros.

Kūrybinė grupė žiūrovus nukėlė į 1920-ųjų Kauną. Pasigirdo populiarios to laikotarpio dainos: Danieliaus Dolskio „Onyte, einam su manim pašokti“ ir Antano Šabaniausko „Paskutinį sekmadienį“. Abi dainas lydėjo šokiai. „Grandies“ lietuvių tautinių šokių ansamblio šokėjai pašoko su Onyte, o skambant Šabaniausko dainai „DanceDuo“ šokėjų poros, apsirengusios pagal tų laikų madą, atliko ro-

mantišką tango. Jų šokių palydėjo solistė Bjellė, kuri ryškiu, sodriu balsu padainavo Šabaniausko dainą. Jai akordeonu akompanavo Bronius Mūras. Iš Lietuvos atvykusi dainininkė Raminta Naujanytė, pasivadinsi Bjelle, buvo maloni staigmena. Jauna, graži, gražaus balso dainininkė dar labiau pajvairino ir praturtino jau ir taip gana įvairų ir turtingą spektaklį.

Pasidžiaugę pramoginiais šokiais, žiūrovai gal pagalvojo – nejaugi nebus lietuvių tautinių šokių? Jų buvo apščiai. Lietuvių tautinių šokių ansamblis „Grandis“ atliko „Kepurinę“, o „Suktinis“ – „Blezingėlę“. Tada abiejų grupių šokėjai pašoko „Suktinį“. Šokių metu vyko istorijos pamokos tęsinys. Scenos gilumoje buvo matyti Londono vaizdas. Pranešėjai priminė, kad 1935 m. tarptautinėje parodoje Londone lietuvių tautiniai šokiai „Blezingėlė“ ir „Kepurinė“ padarė labai gerą įspūdį, tik keista, kad „Blezingėlę“ šoko ne tik moterys, bet ir vyrai. „Blezingėlė“ juk yra moterų šokis – vyrams mojuoti baltomis nosinytėmis lyg ir netinka...

Galėjome pasidžiaugti ir dar viena soliste – tai Čikagos lietuviams gerai pažįstama Nida Grigalavičiūtė. Ji padainavo Ramunės dainą iš Jurgio Karnavičiaus operos „Gražina“, fortepijonu jai akompanavo Vidas Neverauskas. Ši operos arija, primindama Lietuvos garbingą praeitį, taipogi derėjo prie Lietuvos atkūrimo temos. Vėliau, ketvirtoje programos dalyje,

„Paskutinį sekmadienį“ atlieka Bjellė ir Bronius Mūras, tango šoka „DanceDuo“ šokėjai.

Ramunės dainą iš J. Karnavičiaus operos „Gražina“ dainuoja solistė Nida Grigalavičiūtė, prie fortepijono – Vidas Neverauskas.

solistė atliko dainą „Skriski, skriski Lietuvėlėn“. Dainos žodžius parašė Kazys Saja, o muziką – Giedrius Kuprevičius. Solistei pritarė „Dainavos“ ansamblis ir instrumentinė grupė. Nida Grigalavičiūtė abi dainas atliko sklandžiai, gražiu, ryškiu balsu.

Džiugi staigmena buvo teatriuko „Užtrauktukas“ aktoriai. Kun. dr. Valdas Aušra parašė eilėraščių vaikams „Ypatingos raidės“. Eilėraštis linksmai aiškina raides, kurios lietuvių kalbai yra reikalingos, bet kurių nėra anglų kalbos raidyne. Eilėraščių labai drąsiai atliko trys mergaitės: Goda Bilevičius, Kotryna Jakovleva ir Rugilė Likatavičiūtė. Jas paruošė režisierė Aušra Jasaitė-Paulauskas. Tiesiog sunku buvo tikėti, kaip drąsiai ir vikriai tos trys mergytės žiūrovams paaiškino, kodėl lietuviškame raidyne yra tos „ypatingos raidės“. Po vaikų pasirodymo „Dainavos“ ansamblis sudainavo vaikų mėgstamą dainą „Pučia vėjas“ ir tai buvo pirmos dalies pabaiga.

Anterasis pasaulinis karas

Okupacijos, trėmimai, partizanų karas – tai Lietuvos istorijos dalis, kurios nevalia pamiršti. Antrąją dalį pradėjo skaitovai, padėklamuodami Kazio Bradūno eilėraščių „Amžinoji motina“. Eilėraštis buvo parašytas 1939 m., ir jo istorija įdomi. Stasės Petersonienės redaguotoje knygoje „Kunigas Alfonsas Lipniūnas“ poetas Bradūnas prisiminė, kad 1941 m. Baisiojo birželio trėmimams į Sibirą prasidėjus kun. Alfonsas Lipniūnas Šv. Jono bazilikoje sekmadienio pamoksle tą eilėraščių pacitavo ir to užteko, kad taptų „liaudies priešu“. To eilėraščio pirmasis posmas: „Būk tu aklas, būk tu elgeta ir klišas – / Pučia veidan vėjai vasaros karšti. / Mus nuo mūsų žemės neatplėšit / Nei dangau, nei saule, nei mirtie“.

Eilėraštis ženklina lietuvių ryžtą, prisirišimą prie savo žemės, prie savo tėvynės. Jis ypač tapo aktualus Lietuvos okupacijų, trėmimų į Sibirą metu. Pasipriešinimo dvasią iliustravo „Suktinio“ ansamblio vyrų šokis „Džigūnas“, o liūdesį dėl žuvusių ir ištremtų – įrašyta Veronikos Povilionienės „Rauda“. „Dainavos“ ansamblis atliko dainą „Anoj pusėj Dunojėlio“ (sukurtas nuostabus stereo efektas, apėmęs visą salę), o „Grandies“ ansamblio šokėjai, iškeldami žibintus, atliko šoki „Sugrįžk, broluži“. Tiek daina, tiek šokis pabrėžė atsiskyrimo, Tėvynės praradimo skausmą.

Režisierius Vytas Čuplinskas vaizdžiai atkūrė trėmimo į Sibirą istoriją. Ekrane buvo parodytas tuometinės Sovietų Sąjungos žemėlapis. Į žemėlapių centrą ištiesti bėgiai, kuriais riedėjo tremtinius vežantis traukinys. O žemėlapyje kelią rodė ilgėjanti balta linija, kuri galų gale pasiekė Laptevų jūrą. Girdėjosi Austėjos Levanaitytės balsas. Ji skaitė ištrauką iš Rūtos Šepetys knygos „Between Shades of Gray“, kurioje trėmimai į Sibirą pateikti per paauگلės mergaitės išgyvenimų prizmę.

Partizanus ir jų kovas priminė ekrane rodomų nuotraukų montažas, o solistė Bjellė, akompanuodama sau gitara atliko savo sukurtą dainą „Broļuži“. Jai taip pat gitara pritarė Saulius Gylys ir styginių kvartetas (Linda Veleckytė, Nina Saito, Jessica Lipon ir Emily Mantell) bei „Dainavos“ ansamblis.

„Aš čia gyva“ – solistas Marius Polikaitis ir lietuvių meno ansamblis „Dainava“.

Dainą partizanams „Broļuži“ atlieka jos autorė Bjellė ir gitaristas Saulius Gylys.

Antroji dalis baigėsi skaudžiu ir dramatišku vaizdu. „Grandies“ ansamblio šokėjai su solo šokėja Indre Bielskute atliko šoki, pavadintą „Pelenų lopšinė“ pagal Justino Marcinkevičiaus eilėraščių (muzika – Juliaus Juzeliūno. Choreografiją sukūrė – Česlovas Žebrauskas. Tai, galima sakyti, modernus baletas, kuriame tautiniais kostiumais apsivilkusi šokėja, lyg lietuvi motina, klaidžioja tarp vieno, pilkšvai apsirengusių priblokštų šokėjų, vaizduojančių laisvės netekusių Lietuvos vaikų kančias.

Sovietmetis, išeivija ir atgimimas

Po pertraukos spektaklio kūrybinė grupė žiūrovams iškūrė pokštą. Trečiosios dalies pradžioje ekrane po didžiuliu užrašu „Tarybų Lietuva“ pasirodė komunistinės propagandos plakatai. Režisierius Vytas Čuplinskas sugebėjo plakatuose vaizduojamus liaudies herojus prakalbinti: judėjo jų lūpos. O jų kalbėjimas pajuokė išpūstas komunistines prakalbas. Toliau – sovietinių anekdotų pynė, kuri linksmai pradėjo trečiąją programos dalį.

Humoras dažnai tušuoja sunkią realybę. Tiek sovietų okupuotoje tėvynėje, tiek išeivijoje laisvės troškimas nenuilstamai ruseno. Tą laisvės troškimą išreiškė solistė Bjellė, padainuodama Eurikos Masytės dainą „Laisvė“ pagal Justino Marcinkevičiaus žodžius. Solistei fortepijonu pritarė Vidas Neverauskas ir styginių kvartetas. Solistė dainavo: „Aš jau nepakeliu minčių apie tave, / Kaip obelis, apsunkusi nuo vaisių, / Užlaužiu tragiškai nusvirusias rankas, / O tu sakai: „Stovėk, kaip stovi laisvė“...

„Dainavos“ ansamblio ir solisto Mariaus Polikaitio atlikta daina „Aš čia gyva“ pabrėžė lietuvių išeivijos veiklą Lietuvos okupacijos metu (muzika – Dariaus Polikaitio, žodžiai Bernardo Brazdžionio). Dainą palydėjo Saulius Gylys ir Tomas Strolia gitaromis, Gintaras Milius būgnais ir Vidas Neverauskas klavišais. Ekrane rodomas Jono Kuprio, Lituanistikos tyrimų ir studijų centro archyvo bei kitų šaltinių nuotraukų montažas liudijo, kokia aktyvi buvo lietuvių išeivija Lietuvos okupacijos laikais, kaip išeiviai sielėjosi dėl prarastos Lietuvos nepriklausomybės ir darė viską, kad ji būtų sugrąžinta.

Lietuvos istorijos pamoka tęsėsi. 1989 m. Baltijos kelias pasauliui parodė, kad visas tris Baltijos valstybes jungia bendras laisvės troškimas. Tą istorinį įvykį atkūrė „Dainavos“ ansamblis, atlikdamas kompozitoriaus Kęstučio Daugirdo kantatos „Dainuojanti revoliucija“ trečiąją dalį. Ši kantata buvo atlikta praėjusioje Dainų šventėje Čikagoje. Malonu buvo išgyventi vėl bent jos dalį. Kantatos metu ekrane buvo rodomos „Baltijos kelio“ nuotraukos ir visų trijų Baltijos valstybių žemėlapis. Baltijos kelio baltam ruožui pamažu besitęsiant iš Lietuvos į Latviją ir į Estiją, ekrane pasirodė kiekvienos valstybės vėliavų spalvos. Džiugu, kad šiuo būdu programos rengėjai pagerbė Lietuvos kaimynus latvius ir estus, kurie šiemet taipogi švenčia savo Nepriklausomybės paskelbimo šimtmetį.

Pastarieji 25 metai

Ketvirtoji programos dalis pradėta filmu, kuriame lietuviai pasisakė,

ką jiems reiškia laisvė. Vienai – tai meilė, kitam – kova, trečiam – vandenyje pasinėrusio ir į paviršių iškilusio vaiko pajutimas – kaip gera vėl kvėpuoti... Po to – filmas „Liaudies krepšelis“. Pradžioje dvi lietuvaitės, Indrė Bielskutė ir Vitalija Ivinskis, pasipuošusios tautiniais kostiumais, susitiko sniegu nuklotoje girelėje. Jų šokis sniege stebuklingai perėjo į sporto salę, kur šalia lietuvaikių atsirado lietuvis krepšininkas Šarūnas Skadas su kamuoliu. Ekrano uždanga pakilo ir scenoje pamatėme „Grandies“ ansamblio šokėjus, apsirengusius žaliomis lietuvių krepšininkų uniformomis. Kiekvienas šokėjas turėjo po kamuolį. Šokėjai, „Dainavos“ ansambliai pritariant, pašoko šoki su krepšinio kamuoliais.

Smagi buvo Sauliaus Petreikio daina „Ei, vaka“, kurią atliko „Dainavos“ ansamblis. Pradžioje maniau, kad čia latviška daina, bet pagaliau supratau – čia gi žemaitiška. Solo intarpus dainavo Agnė Giedraitytė ir Martynas Matutis. Vienu metu „Dainavos“ ansamblio choristė Gloria Vaišnys dainos melodiją pagrojo fleita.

Žiūrovus išjudino Marijono Mikutavičiaus daina „Trys milijonai“, kurią atliko Mariaus Polikaitio ir Bjellės duetas. Smagi, audringa daina, kuri vienu metu buvo skirta Lietuvos krepšininkams, vėliau tapo populiaria, ūpą keliančia lietuviško patriotizmo išraiška. Bjellė ir Marius Polikaitis, dainuodami ir atskirai, ir kartu, taip išjudino žiūrovus, kad atsistojo ir plojo į dainos taktą.

Programos pabaiga, kaip ir pradžia, yra nelengvas režisūrinis uždavinys. Reikia kaip nors visus programos atlikėjus suvesti kartu. Rengėjai tą uždavinį atliko dainų ir šokių pynė „Jei karalius būčiau“. Mažas berniukas svajoja – jei karalius būčiau – ir pamažu jo svajonė tampa realybe: scena prisipildo solistų, muzikantų, choristų, šokėjų, kol pagaliau visi kartu su šventės žiūrovais sugieda Lietuvos himną. Himnui pasibaigus atlikėjai sceną užleido solistei Bjellei, kuri spektaklį baigė Vytauto Kernagio daina „Baltas paukštis“.

Ši Vasario šešioliktosios šimtmečio „ekstravaganza“ – tikra kontrastų pynė. Joje buvo ir rimtumo, ir liūdesio, ir juoko. Tradicinių lietuvių tautinių šokių, pramoginių šokių, modernaus baletų. Girdėjome ir operos solistę, ir estrados dainininkę, ir akordeoną, gitaras, būgnus ir styginį kvartetą. Skambėjo Maironio, Brazdžionio, Bradūno eilės, bet ir kartu vaikams pritaikytas bei jų pačių atliekamas eilėraštis. Buvo atlikta įvairių kompozitorių muzika, pradedant Naujaliu, baigiant Kernagiu. Atrodytų, kad neįmanoma visą tą įvairovę suderinti, tačiau šios „ekstravaganzos“ kūrybinė grupė sugebėjo tai padaryti. Čuplinskas, Grinkevičius ir Polikaitis darniai suderino visas spektaklio dalis.

O simboliškai tas dalis sujungė žvakutės. Po kiekvienos dalies atlikėjai scenos priekyje padėjo po žvakutę. Spektakliui pasibaigus scenos priekyje išsirikiavo šimtas žvakučių lietuvai. Čikagos ir apylinkių lietuviai tuo jungėsi su Vilniaus miestu, kurio gatvėse Vasario šešioliktają žėrėjo šimtas laužų. Žinokit – ir mes čia, Čikagos priemiestyje, Lietuvos Nepriklausomybės šimtmetį šventėme kūrybingai.

Šventiniame minėjime pasirodė vietos saviveiklos ansambliai.

Ekspozicijoje – apie Amerikos lietuvių paramą atsikuriančiai Lietuvai pasakojantis stendas.

Buvusioje Seinų kunigų seminarijoje – lietuviška menė ir dėmesys Amerikai

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Vasario 16-osios – valstybės atkūrimo dienos 100-metis buvo minimas ir lietuvių etninėse žemėse Lenkijos Punske, Seinų krašte, taip pat Suvalkuose. Suvalkų lietuviai minėjimą surengė vietos licėjuje, šventės proga Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus pirmininkė Onutė Virbylienė parūpino varpą su užrašu „LLD Suvalkų skyrius. 2018-02-16“. Varpas buvo pakabintas ant didelės medžio skulptūros, pastatytos Punske senosiose kapinėse, kuri iškilmingai atidengta vasario 16-ąją. Minėjime dalyvavo ir Suvalkų miesto prezidentas Czesław Renkiewicz, gražų koncertą surengė Suvalkų ansamblis „Ančia“, vadovaujamas Vytauto Batvinsko, taip pat atvyko Marijampolės kolegijos tautinio meno ansamblis „Sūduonėlė“.

Vasario 16-ąją minėjimas surengtas ir Punske. Miestelio senosiose kapinėse buvo atidengta ir pašventinta „Varpinė“, skirta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-mečiui. Ypatingos jubiliejaus išskilmės surengtos Seinuose, kur veikia Lietuvos Respublikos konsulas bei Lietuvių namai. Seinų Švč. Mergelės Marijos bazilikoje, kurioje ilsisi vyskupo ir poeto Antano Baranausko palaikai, buvo aukojamos Mišios, kurias su kitais kunigais aukojo ir ypatingas svečias – Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos narys bei PLB sielovados ir Pietų Amerikos reikalų komisijos pirmininkas prelatas Edmundas Putrimas, šios šventės proga net tris dienas viešėjęs Punske, Seinų krašte ir lankęs ten gyvenančius lietuvius. „Vasario 16-osios aktas atrakino mums duris į laisvę, į pasaulį. Visai lietuvių tautai tai buvo kelrodė žvaigždė, brangakmenis Lietuvos valstybės karūnoje“, – sakė jis itin gausiai į Mišias susirinkusiems tautiečiams. Po Mišių eisena pasuko į šalia bazilikos įsikūrusią buvusią Seinų kunigų seminariją, kurioje mokėsi daug Lietuvos šviesuolių, tarp jų – Vincas Kudirka, Vincas Mykolaitis-Putinas, Vasario 16-osios akto signataras vyskupas Justinas Staugaitis, istorikas Jonas Totoraitis, prelatas Mykolas Krupavičius. Šią seminariją baigė ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės veikėjas, vienas iš Amerikos Kunigų Vie nybės draugijos organizatorių ir pirmininkų Antanas Staniukynas, kurio pastangų dėka „Draugo“ laikraščio leidyba iš Wilkes-Barre Penssylvanijos vals tijoje buvo perkelta į Čikagą, arčiau gausesnių lie

tuviškų parapijų. Šių metų pabaigoje sukaks 100 metų nuo A. Staniukyno mirties Čikagoje. Daug metų buvusios kunigų seminarijos pa statas buvo apleistas, bet prieš kurį laiką pradėtas tvarkyti ir atgimė, čia įrengtas Seinų diecezijos, taip pat šio krašto muziejai, kurie sulaukia nemažai lan kytojų. Pastate galima apžiūrėti kuklias buvusių se minaristų celes, valgyklos, poilsio kambarių, kitas patalpas, erdvius rūsius. Čia dar išlikę nemažai au tentiškų interjero detalių, nors ši seminarija veikė jau seniai, 1826–1926 metais. Lietuvos valstybės atkūrimo 100-ųjų metinių proga buvusioje seminarijoje atidaryta lietuviška menė. Jos atidarymo išskilmėse dalyvavo Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Šarūnas Adomavičius, Lietuvos Respublikos konsulas Seinuose Vaclov Stankevič, kultūros viceministras Gytis Andriulio nis, Kultūros paveldo departamento direktorė Dia na Varnaitė, taip pat Palenkės vaivada, dvasinin kijos, įvairių Lenkijos institucijų atstovai. Lietuviškos menės įrengimas įamžina svar bias Lietuvos kultūros ir istorijos asmenybes bei yra gražaus ir prasmingo lietuvių bei lenkų bendra darbiavimo pavyzdys, prisidedantis puoselėjant lietuvišką kultūrą. Ateityje numatoma menės pa talpose organizuoti edukacinius užsiėmimus, isto rijos pamokas bei įvairius užsiėmimus mokyklų moksleiviams ir bendruomenėms. Perkirpus menės juostelę, patalpas pašventino prelatas E. Putrimas, kuris dėkojo vietos klebonui už galimybę buvusios seminarijos patalpose turėti lietuvišką kampelį. Kartu buvo atidaryta ir laikina paroda iš Trakų istorijos muziejaus fondų. „2016 metų pabaigoje su kultūros viceministru apsilankėme šiame pastate ir tada kilo mintis, jog rei kėtų įamžinti garsias Lietuvos asmenybes, kurios čia mokėsi. Susitarėme, kad įrengsime lietuvišką menę. Projekto autorius yra Rimas Grigas, o visus menės restauravimo darbus puikiai atliko bendrovės ‘Vil niaus restauratoriai’ specialistai. Dabar atidarome stendinę parodą, kuri gali būti kilnojama, o vėliau čia atsiras nuolatinė ekspozicija“, – sakė Trakų isto rijos muziejaus direktorius Virgilijus Poviliūnas. Menės įrengimo darbus finansavo Lietuvos kultūros ministerija. Viceministras G. Andriulionis pasidžiaugė, kad Lietuvos vardas garsiai skamba kaimyninėje Lenkijoje, padėkojo visiems, prisidė jusiems prie šio projekto įgyvendinimo ir priminė Lietuvos ir Lenkijos bendrą praeitį sakydamas, jog būtent paveldas formuoja mūsų tapatybę. Menės atidaryme buvo tiek daug žmonių, kad jie net netilpo į šias patalpas. Naujoji ekspozicija pa sakoja apie Lietuvos valstybės atkūrimą, primena

svarbiausius to meto įvykius, pristato žmones, kū rusius laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Vienas dide lis parodos stendas skirtas Amerikos lietuvių nuo pelnams įtvirtinant Lietuvos nepriklausomybę. Jame – Lietuvos valstybingumo pripažinimui 1922 metais skirto parodo Worcester mieste Massachusetts valstijoje akimirka, 1919 metais JAV išleistas ženklas „Laisvės varpas“ su juosta, JAV lietuvių draugijų ženkluiukai ir juostos, laikrodis, Amerikos lietuvių prekybos akcinės bendrovės ir bendrovės „Rūbai“ ak cijų nuotraukos, taip pat nuotrauka, simboliškai vaiz duojanti Lietuvos ir Amerikos draugystę. Apžiūrėję parodą, iškilmių dalyviai rinkosi Lie tuvių namuose, kurių salėje buvo surengtas iškil mingas Vasario 16-osios minėjimas. Jame Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Š. Adomavičius prisiminė, jog minint Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį

Lietuvoje viešėjo Lenkijos prezidentas Andrzej Duda, kuris susitiko su Prezidente Dalia Grybauskaite, ap tarė geros kaimynystės, saugumo, bendradarbiavimo ir kitus svarbius abiem šalims klausimus. Ambasa dorius itin dėkojo prelatui E. Putrimui, tris dienas lan kiusiam vietos lietuviams, taip pat ir šio krašto lie tuviams, daug metų išlaikiusiems savo tautinę tapatybę. Prelatas E. Putrimas sakė, kad būtent Seinų, Punske krašto lietuviai yra įkvėpimas visai lietuvių išeivijai pasaulyje. „Jūs visą laiką išlaikėte didelę pa garbą šeimai, tikėjimui, nes galima turėti labai daug ginklų ir būti bejėgiais, jei nebus šių vertybių. Už tai jums žemai lenkiuosi“, – sakė jis. Susirinkusius sveikino ir neseniai išrinkta nau joji Lenkijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Jo lanta Malinauskaitė-Vektorienė, pasakiusi jautrią bei įkvėpiančią kalbą ir paraginusi „vardan tos Lietuvos“ gyventi, dirbti, auginti vaikus ir švęsti. Išskilmėms baigiantis „Draugo“ korespondento trumpai pakalbintas prelatas E. Putrimas apie savo išpūdžius iš susitikimų su vietos lietuviais sakė, jog šiame krašte pirmą kartą apsilankė dar 1981 metais ir jau tada pajuto, kokia stipri čia lietuvybės dvasia. „Ir dabar vėl, jau kelintą kartą lankydamas žmones pajutau tą labai stiprų jų lietuviškumą, dvasinę jėgą. Iš jų galima pasimokyti, kaip saugoti tradicijas, kaip meilę tėvynei perduoti savo vaikams. Tad išsivežu pačius geriausius jausmus ir išpūdžius“, – teigė Ka nadoje gimęs E. Putrimas. Perdavęs linkėjimus visiems Čikagos lie tuviams, prelatas E. Putrimas sakė, jog jau greitai su sitiks ir su jais – čia lankysis kovo 18–19 dienomis.

Menę šventina prelatas E. Putrimas.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Šaulių sąjungos vado plk. P. Saladžiaus 125-osioms gimimo metinėms

STASYS IGNATAVIČIUS

Paskutinis tarpukario Lietuvos Šaulių sąjungos vadas plk. Pranas Saladžius gimė 1893 m. vasario 27 d. Utenos apskrityje, gražioje Vyžuonų miestelio sodyboje. Baigęs Panevėžio mokytojų seminariją buvo paskirtas jaunesniuju mokytoju į dviklasę rusų mokyklą Anykščiuose. 1915 m., gavęs švietimo ministro leidimą, įstojo į Vitebsko pedagoginį institutą. 1915 m. buvo mobilizuotas į Rusijos kariuomenę ir pasiūstas mokytis į Poltavoje evakuotą Vilniaus pėstininkų karo mokyklą, kurią baigė 1917 m. pradžioje ir buvo pasiūstas į frontą. Dalyvavo kovose su austrais Galicijos fronte. Po Vasario revoliucijos Rusijoje prasidėjus suirutei, paliko dalinį ir atvyko į Rostovą. Tais pačiais metais jis atstovavo Rostovo lietuviams Peterburge vykusiame Lietuvių seime. Buvo Rostovo lietuvių komiteto sekretorius. 1918 m. pabaigoje karininkas P. Saladžius grįžo į Lietuvą, įsiregistravo Lietuvių Taryboje Vilniuje. Į tėviškę grįžo turėdamas Švietimo ministerijos įgaliojimą steigti pradžios mokyklas, mokytojų Vyžuonų pradžios mokykloje.

Vykstant Nepriklausomybės kovoms, 1919 m., P. Saladžius įstojo į Lietuvos kariuomenę. Buvo paskirtas į Kauno batalioną (vėliau 7-asis pėstininkų pulkas), kuriame organizavo mokomąją kuopą. Vadovavo kovoms su lenkais. 1920 m. perkeltas į Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklą būrio vadu bei Lietuvos geografijos ir lietuvių kalbos lektoriumi. 1922–1925 m. kpt. P. Saladžius Varniuose vadovavo Drausmės batalionui. 1924 m. jam suteiktas majoro laipsnis. Nuo 1926 m. paskirtas Kauno karo kalėjimo viršininku. Tuo pačiu metu studijavo teisę Vytauto Didžiojo universitete. 1928 m. skiriamas Kauno miesto ir apskrities komendantu. 1932 m. jam suteiktas plk. leit. laipsnis. Aktyviai dalyvavo Šaulių sąjungos veikloje, buvo Kauno šaulių rinktinės Garbės teismo narys, 1935 m. pradžioje išrinktas rinktinės valdybos nariu. 1934 m. per voldemarininkų pučą buvo suimtas.

1935 m. liepos 20 d. jau pulkininkas P. Saladžius paskirtas Lietuvos šaulių sąjungos vadu. Prisiimdamas tuos laikus laiške gen. Stasiui Raštikiui rašė: „Kai paskyrėt toms man labai sunkioms pareigoms, aš drausmingai ir sąžiningai pradėjau eiti savo pareigas. Jūs mane metėte į gana nedrausmingą visuomenę sudrausminti. Šauliškoji visuomenė sutiko mane šaltai, kaip buvusį Kauno karo komendantą, kuris baudė ir trėmė piliečius, baudė laikraščių redaktorių, buvo karo cenzorių tiesioginiu viršininku“.

Perėmęs vadovavimą plk. P. Saladžius ėmėsi kruopštaus darbo. Buvo reorganizuotas LŠS štabas, rinktinės. Daugiausia dėmesio buvo skiriama kariniam šaulių pasiruošimui. LŠS štabe paruoštas partizaninio karo veiksmų vadovėlis, imta rašyti Šaulių sąjungos istorija. Imta daugiau rengti šaudymo ir lauko pratybų. Šauliai talkino policijai, ugniagesiams potvynių metu bei kitais ekstremaliais atvejais. Buvo ruošiami priešlėktuvinės ir priešcheminės apsaugos, sanitarijos, ugniagesių, aviatorių, parašiutininkų, Lietuvos istorijos, lietuvių kalbos kursai. Kultūrinėje srityje daug dėmesio buvo skirta vaidybai, muzikai, sportui, bibliotekoms, rašytam ir nerašytam žodžiui.

Atėjo lemtingoji 1940 m. birželio 15-oji. Prisiimdamas tą dieną gen. S. Raštikiui jis rašė: „Uždusęs bėgu pas savo tiesioginį viršininką kariuomenės vadą gen. Vitkauską. Nepriima – neturįs laiko. Mane tai pribloškė... Neužilgo kariuomenės štabe buvo sušauktas dalių vadų susirinkimas. Kariuomenės vadas gen. Vitkauskas pranešė, kad rusų kariuomenė peržengė Lietuvos sieną, ir jis turi vykti į Gudagojaus stotį susitikti su rusų kariuo-

menės komendantu (armijos vadu) Pavlovu. Tai buvo baisūs žodžiai... Ir visuotina tyla. Jokių nurodymų. ...Sukviečiau Šaulių sąjungos štabo karininkus ir tarnautojus ir pranešiau tą patį. ...Ateina plk. K. Dulksnys (Kostas, generalinio štabo II žvalgybos skyriaus viršininkas, sušaudytas Maskvos Butyrkų kalėjime – aut. past.). Tik pravėręs duris, tuoj pradeda kalbėti: Kai tautai pavojus, tai tautos vadas pabėga, aviacijos karininkai nerimauja ir reikalauja važiuoti į Kybartus suimti Prezidentą ir parvežti į Kauną. ...Gen. Pundzevičius tuoj paskambino ministrui pirmininkui A. Merkiui (Antanas Merkys 1955 m. mirė tremtyje Vladimiro srityje – aut. past.) ir pranešė pulkininko K. Dulksnio žinią, kad karininkai pasipiktinę Prezidento pabėgimu iš Kauno... Po pusvalandžio gen. S. Pundzevičius pranešė, kad ministeris pirmininkas paskyrė delegaciją važiuoti pas Respublikos Prezidentą. Vėlai vakare buvome Kybartuose. Patruliavo šauliai. Paklausiau, kur sustojęs Respublikos Prezidentas... Gimnazijos direktoriaus bute besisveikinant, p. Prezidentienė pasakė: ‘Tai atvažiavote suimti Prezidentą. Prezidentas jau perėjo sieną’. Šie žodžiai dar ir šiandien man tebeskamba ausyse. Atsakiau, kad atvažiavome ne suimti, bet kviesti Prezidentą grįžti į Kauną... Grįžęs iš Kybartų radau Šaulių sąjungos štabo viršininko išsiuntinėtą įsakymą visoms šaulių rinktinėms apie tai, kaip šauliai turi sutikti ižygiuojančią sovietų kariuomenę. Tas įsakymas buvo ‘su mano parašu’, nors jis buvo išleistas be manęs. Tai buvo kariuomenės vado generolo Vitkausko įsakymo tuo pačiu reikalu beveik tikra kopija...”

Birželio 19 d. plk. P. Saladžius susitiko su einančiu Respublikos Prezidento pareigas Justu Paleckiu ir norėjo išsiaiškinti esamą padėtį. Jam buvo pareikšta, kad apie jo ir sąjungos likimą sužinos iš krašto apsaugos ministro. Jau tą pačią dieną J. Paleckis P. Saladžiui atleido iš Šaulių sąjungos vado pareigų. Dar norėjo pasikalbėti su krašto apsaugos ministru gen. V. Vitkausku, tačiau ministras atsisakė jį priimti ir per padėjėją įteikė atleidimo aktą. Štabo plk. lt. P. Žukui buvo pavesta perimti LŠS vado pareigas, o plk. P. Saladžiui nurodyta nesilankyti Šaulių sąjungos štabe.

Liepos 18 d. plk. P. Saladžius buvo suimtas, kaltinamas kontrrevoliucine veikla ir šamokslo prieš sovietų valdžią organizavimu. Nuo represijų išgelbėjo prasidėjęs Vokietijos-Sovietų Sąjungos karas. Vokiečių okupacijos metais P. Saladžius buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vyriausiojo įgaliotinio įstaigos vedėjas pavaduotojas. Šią įstaigą uždarius – vokiečių valdžios įkurto Savitarpinės pagalbos Vyriausiojo komiteto aukų rinkimo skyriaus vedėjas. 1943 m. vokiečiai iškėlė Lietuvos šaulių sąjungos atkūrimo klausimą. Plk. Mykolui Kalmantui atsiskius imtis šios veiklos, tuo daugiausiai rūpinosi plk.

Plk. P. Saladžiaus

P. Saladžius, tačiau tarp vokiečių ir lietuvių tuoj pat išryškėjo nesutarimai: vokiečiams buvo nepriimtini patriotiniai Šaulių sąjungos veiklos tikslai.

1944 m. vasarą, artėjant antrajai sovietinei okupacijai, plk. P. Saladžius su šeima pasitraukė į Vokietiją. Ilgesnį laiką gyveno Neuffen ir Schwabische Gmund lietuvių pabėgėlių stovyklose, kur tvarkė švietimo reikalus ir mokytojų pradžios mokyklose. 1949 m. emigravo į JAV, apsigyveno Rochesteryje, NY. 1950–1962 m. vadovavo Lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovė“ vietos skyriui, kurį pats įsteigė. Nuo 1962 m. iki mirties – skyriaus garbės pirmininkas. P. Saladžius buvo ir Rochesterio apylinkės lietuvių radijo klubo pirmininkas, vėliau – garbės pirmininkas. Nuo 1952 m. iki mirties – dienraščio „Draugas“ ir žurnalo „Karys“ atstovas.

Plk. Pranas Saladžius mirė 1965 m. liepos 12 d. Rochesteryje. Ant jo kapo buvo išberta Lietuvos žemės saują, kurią jis saugojo 21-erius metus. Po jo mirties „Minties“ spaustuvė Sydney (Australija) išleido dr. Jono Matuso „Šaulių sąjungos istorijos“ 2-ąją leidimą. Šios knygos išleidimas buvo vienas iš testamentinių Prano Saladžiaus pavedimų, kuriuos įvykdė ištikima jo bendražygė ir žmona Bronė.

Plk. Pranas Saladžius už nuopelnus buvo apdovanotas daugeliu apdovanojimų, tarp jų – DLK Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu, Vytauto Didžiojo 4-ojo laipsnio ordinu, skautų „Svastikos ordinu“ (1933), Šaulių Žvaigždės ordinu ir medaliu, Vytauto Didžiojo 3-ojo laipsnio ordinu ir kt.

Lietuvos šaulių sąjungos vadas Pranas Saladžius kalba sąjungos dvidešimtmečio minėjime. Kaunas, 1936 06 25

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

„Universal Music“ planuoja plėtrą Lietuvoje

Vilnius (Mano vyriausybė) – Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson susitiko su muzikos leidybos kompanijos „Universal Music“ atstovais Petri Mannonen ir dr. Nils Bortloff.

Susitikimo metu buvo aptartos Lietuvos muzikinio turinio sklaidos pasaulyje galimybės, muzikos licencijavimo Lietuvoje tobulinimas ir autorių teisių klausimai.

„Mes palaikysime visas iniciatyvas, skatinančias pritraukti investicijas kūrybai ir atlikėjų prisistatymui užsienyje. Naujosios technologijos pa-

deda šalinti trukdžius, varžančius muzikos plėtrą. Negalime žinoti – galbūt jau netolimoje ateityje pasaulinė muzikos žvaigždė bus būtent iš Lietuvos“, – sakė ministrė.

„Universal Music“ atstovų teigimu, prie kompanijos veiklos plėtros Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse prisideda mažėjantis muzikos piratavimas.

Pagrindinis „Universal“ kompanijos tikslas Baltijos regione – dirbti ir su vietos atlikėjais, nes visose Baltijos šalyse vietinės muzikos rinkos yra labai stiprios.

Savižudybių skaičius mažėja

Vilnius (BNS) – Savižudybių skaičius Lietuvoje nuosekliai mažėja, taip pat per kelerius metus triskart padaugėjo apsilankymų pas psichologus poliklinikose.

Higienos instituto duomenimis, pernai šalyje nusižudė 749 žmonės, 2016 metais – 823 žmonės, 2015 metais – 891 žmogus, 2014 metais – 935 žmonės. Tuo metu 2013-aisiais pasitraukusiųjų iš gyvenimo buvo daugiau kaip tūkstantis – 1 085 žmonės.

Mažėja ir santykinis savižudybių skaičius – gyventojų mirtingumo dėl

savižudybių rodiklis 2015-aisiais Lietuvoje siekė 30,41 atvejo 100 tūkst. gyventojų, 2016-aisiais jis buvo 28,3 atvejo 100 tūkst. gyventojų, o pernai šis rodiklis mažėjo iki maždaug 26 atvejų 100 tūkst. gyventojų.

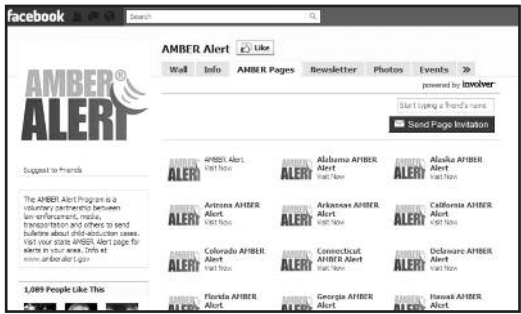
Lietuvos sveikatos strategijoje yra iškeltas tikslas iki 2025 metų sumažinti savižudybių skaičių iki Europos Sąjungos (ES) vidurkio, jis siekia 11 atvejų 100 tūkst. gyventojų. Lietuvos savižudybių rodiklis yra didžiausias tarp Europos Sąjungos valstybių.

Dingusių vaikų paieškai – modernus įrankis

Vilnius (Mano vyriausybė) – Vidaus reikalų ministerijai, Policijos departamentui, Dingusių žmonių šeimų paramos centro atstovams ir socialinio tinklo „Facebook“ vadoams suvienijus jėgas, pasiektas sėkmingas susitarimas dėl dingusių vaikų paieškos sistemos „AMBER Alert Facebook“ paleidimo Lietuvoje. „AMBER Alert“ sistema socialiniame tinkle „Facebook“, numatoma, pradės veikti jau šių metų kovo viduryje.

Šio modernaus paieškos įrankio pagalba informacija apie dingusį vaiką bus dalinamasi kur kas greičiau, nurodant konkrečią Lietuvos teritoriją, kurioje dingęs vaikas – tai leis pareigūnams operatyviau reaguoti į situaciją, užkirsti kelią nelaimei. Dingus vaikui, pareigūnų nuomone, pirmosios valandos paieškoje – pačios svarbiausios. Renkama informacija, nustatomos vaiko buvimo vietos, todėl greita informacijos sklaida yra ypač svarbi paieškos procese.

„AMBER Alert Facebook“ paieškos sistemos dėka socialinio tinklo vartotojai Lietuvoje savo naujienų sraute matys pranešimus apie ypatingus vaiko dingimo atvejus, tai yra pareigū-

Netrukus „AMBER Alert“ pradės veikti ir Lietuvoje. Cote Media nuotr.

nams turint informacijos, kad vaiko sveikatai ar gyvybei yra iškilęs pavojus. Turėdami svarbios informacijos, gyventojai galės nedelsdami ją pasidalinti su policija pranešime nurodytais kontaktais.

Kasmet ES paskelbiama dingusių 250 tūkst. vaikų. Lietuvoje 2017 metais dingusiais paskelbta 1980 vaikų, iš kurių beveik visi pareigūnų sėkmingai surasti ir grąžinti artimiesiems. Tačiau daugiau nei 100 nepilnamečių iš bendro dingusių vaikų skaičiaus ieškota ilgiau nei mėnesį.

Tarptautinė „AMBER Alert“ dingusių vaikų paieškos sistema socialiniame tinkle „Facebook“ jau veikia ne tik ES šalyse, bet JAV, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje, Kinijoje ir kt.

Aptarė piligrimų kelio kūrimo darbus

Vilnius (Mano vyriausybė) – Kultūros ministerijoje vyko Šv. Jono Pauliaus II piligrimų kelio priežiūros komisijos posėdis, kuriame aptarti svarbiausi darbai kuriant piligrimų kelią.

Į Šv. Jono Pauliaus II piligrimų kelią įtraukti dešimtyje Lietuvos vietovių esantys sakraliniai objektai. Visi jie turi būti pritaikyti piligrimų ir turizmo reikmėms, kad atvykę piligrimai ir turistai galėtų juos lankyti bei naudotis jų poreikiams pritaikyta infrastruktūra.

2018 metais numatyta atlikti Roikiškio bažnyčios, Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios, Marijampolės Šv. Arkan-

gelo Mykolo bažnyčios, Kauno Šv. apaštalo Petro ir Povilo arkikatedros bazilikos ir Pažaislio kamaldulių vienuolyno ansamblio Švč. M. Marijos bažnyčios vidaus ir išorės tvarkybos darbus.

Tarp planuojamų 2018–2022 metų plano darbų – įvairių šalies bažnyčių, koplyčių, vienuolynų pastatų remonto darbai. Planuojama įrengti dviračių taką su aikštelėmis ir piligrimų centrų skirtingose Lietuvos vietose.

Lietuvoje popiežius Jonas Paulius II lankėsi 1993 m. rugsėjo 4–8 d. Jis buvo pirmasis istorijoje Lietuvą aplankęs popiežius.

Uždarytos žiemos olimpinės žaidynės

Pyengchangas (ELTA) – Vasario 25 dieną Pyengchange iškilminga ceremonija uždarytos 17 dienų trukusios 23-iosios žiemos olimpinės žaidynės.

Dvi valandas trukusios ceremonijos metu buvo galima pamatyti tiek tradicinius, tiek šiuolaikinius Pietų Korėjos menus, stadionu žygiavo olimpi-

nės žaidynėse dalyvavę sportininkai.

Rusijos sportininkams, žaidynėse startavusiems po olimpine vėliava, nebuvo leista žygiuoti po savo vėliava ir uždarymo ceremonijoje.

Olimpinė vėliava buvo perduota 2022 metų žiemos žaidynių šeimininkui Pekinui (Kinija).

Rusijos žvalgyba trikdė olimpiadą

Washingtonas (Faktai.lt) – Rusijos karinė žvalgyba išilaužė į šimtus Pyengchango žiemos olimpinių žaidynių organizatorių naudotų kompiuterių ir bandė sudaryti išpūdį, kad tai Šiaurės Korėjos darbas, pranešė JAV dienraštis „Washington Post“, cituodamas amerikiečių žvalgybos šaltinius.

Pietų Korėja kiek anksčiau paskelbė, kad tiria informaciją apie su olimpinėmis žaidynėmis susijusių interneto puslapių ir transliavimo sistemų užgrobimą.

„Washington Post“ pranešė, jog Rusijos karinė žvalgyba (GRU) vasario pradžioje užvaldė apie 300 olimpiados

organizatorių kompiuterių. Dėl to daug į žaidynių atidarymo iškilmės bilietus nusipirkusių žmonių buvo užkirstas patekimas į renginį, nes jie negalėjo atsispausdinti bilietų.

Nurodoma, kad rusai nulaužė Pietų Korėjos kompiuterių maršrutizatorių ir įrašė ten kenkėjiškas programas, kurios leido jiems rinkti informaciją ir paralyžiuoti tinklą.

Rusijos pareigūnai naudojosi Šiaurės Korėjos interneto tiekėjo paslaugomis, jog atrodytų, kad ataka susijusi su Pchenjanu.

Kibernetinė ataka galėjo būti surengta kerštauja už draudimą Rusijai dalyvauti olimpinėse žaidynėse.

Rusijos ambasadorius JAV pasipiktino

Maskva (Diena.lt) – Rusijos ambasadorius Jungtinėse Valstijose Anatolijus Antonovas pareiškė, jog JAV karinių laivų buvimas Juodojoje jūroje galimai laikytinas provokacija.

„Ne paslaptis, kad toks aktyvumas, provokacinis aktyvumas tapo labiau akivaizdus po 2014 m., nuo tada, kai Rusija susigrąžino Krymą“, – sakė jis.

A. Antonovas pabrėžė, jog Juodojoje jūroje nuo vasario 17-osios yra du JAV eskadriniai minininkai – tiek JAV karinių laivų Juodojoje jūroje nebuvo nuo praėjusių metų liepos.

JAV karinio jūrų laivyno atstovas paaiškino, jog JAV karinis dalyvavimas Juodojoje jūroje plečiamas atsakant į tokį pat Rusijos elgesį.

Ch. Grady aiškina, jog tai atsakas į pačios Rusijos elgesį. c6f.navy.mil nuotr.

„Mūsų buvimas Juodojoje jūroje atspindi mūsų tvirtą siekį išsaugoti stabilumą šiame regione, užtikrinti mūsų partnerių ir NATO narių jame saugumą“, – pabrėžė JAV šeštojo laivyno vadas viceadmirolas Christopher Grady.

Neribos Kinijos prezidento kadencijų skaičiaus

Pekinas (ELTA) – Kinijos komunistų partija ragina panaikinti prezidento kadencijų skaičiaus ribojimą, o tai sudarytų dabartiniam prezidentui Xi Jinping sąlygas likti prezidentu po 2023 metų.

Centrinis partijos komitetas siūlo išbraukti iš konstitucijos sąlygą, kad prezidentas „negali eiti prezidento pa-

reigų ilgiau nei dvi penkerių metų trukmės kadencijas iš eilės”.

Xi Jinping, taip pat einantis Komunistų partijos vadovo pareigas, Kinijos prezidento pareigas eina nuo 2013 metų. Pagal dabartinę sistemą, 2023 metais jis turės perduoti pareigas kitam asmeniui.

JAV ambasada Jeruzalėje atsidarys gegužę

Washingtonas (ELTA) Jungtinės Valstijos savo ambasadą Jeruzalėje ketina atidaryti jau gegužę.

JAV prezidentas Donald Trump pripažino Jeruzalę Izraelio sostine ir paskelbė, kad JAV ambasada bus perkelta į šį miestą. Tai buvo vienas jo rinkimų kampanijos pažadų. Kartu tai su-

laukė griežtos kritikos, ypač – iš palestiniečių. Šie nuo 1967 metų Šešių dienų karo Izraelio okupuotą Rytų Jeruzalę laiko savo būsimos valstybės sostine.

Radikalus islamo judėjimas „Hamas“ po D. Trump sprendimo paragino palestiniečius pradėti naują ginkluotą sukilimą.

Derybos dėl J. Assange paleidimo žlugo

Londonas (ELTA) – Ekvadoras teigia, kad šalies bandymas susitarti dėl „WikiLeaks“ įkūrėjo Julian Assange paleidimo vėl nepavyko.

Ekvadoro užsienio reikalų ministrė Maria Fernanda Espindosa teigė, kad Jungtinė Karalystė nenorėjo dalyvauti derybose. J. Assange Ekvadoro ambasadoje Londone gyvena nuo 2012-ųjų. Praėjusią savaitę Londono teismas nusprendė palikti galioti J. Assange arešto orderį – tai reiškia, kad jei šis paliktų Ekvadoro ambasadą, iškart būtų suimtas.

Praėjusį gruodį J. Assange gavo Ekvadoro pilietybę. Šalis tikėjosi, kad šis žingsnis padės jam suteikti imunitetą Jungtinėje Karalystėje, bet Londonas J. Assange nepripažįsta kaip diplomatinio agento bei tikina, jog šis turėtų stoti prieš teisumą.

J. Assange buvo kaltinamas išprieštaravimu Švedijoje, tačiau šie kaltinimai pernai buvo panaikinti. Tyrimo metu J. Assange buvo paleistas už užstatą, bet pažeidė paleidimo sąlygas pasiprašydamas politinio prieglobsčio Ekvadore.

Lietuva sveikina Estiją

Lietuviai kartu su estais šventė Estijos Nepriklausomybės šimtmetį. URM nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Šeštadienį drauge su Estija jos valstybės šimtmetį minėjo visa Lietuva. Prezidentūros balkonuose švietė užrašai „EE100“, o S. Daukanto aikštėje tradiciškai buvo pakeltos Lietuvos, Estijos ir Latvijos vėliavos. Prezidentė Dalia Grybauskaitė Lietuvos vardu oficialiu ir neoficialiu sveikinimu pasveikino Estijos vadovę Kersti Kaljulaid ir visus estus Nepriklausomybės 100-ųjų metinių proga. Prezidentė kartu su populiariais Lietuvos muzikantais taip pat įrašė specialų muzikinį sveikinimą Estijai – sudainavo ištrauką iš vienos populiariausių Estijos dainų „Eestlane olen ja Eestlaseks Jään“. Neoficialiu antruoju Estijos himnu vadinamas kūrinys įrašytas dar 1988 metais. Jis vienijo estų tautą šaliai vaduojantis iš Sovietų Sąjungos priespaudos praėjusio amžiaus pabaigoje.

Vidudienį Lietuvos, Estijos ir Latvijos vėliavos buvo pakeltos ir Lukiškių aikštėje. Šiose iškilmėse dalyvavo LR Seimo pirmininkas Viktoras Pra-

nckietis, Estijos Respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė Lietuvoje Jana Vanaveski, Seimo Tarp-parlamentinių ryšių su Estijos Respublika grupės nariai, Lietuvos kariuomenės LDK Gedimino štabo bataliono garbės sargybos kuopos kariai, vilniečiai ir miesto svečiai.

Šeštadienį vakare Vilnius pasi-puošė Estijos vėliavos spalvomis. Buvo apšviesti Trijų Kryžių kalnas, sostinės tiltai, Estijos vėliavą išskleidė Valdovų rūmai, iš kurių 7:18 val. v. laisvės trimitininkas sugrojo Estijos valstybės himną, pasiųsdamas vienybės ir brolybės žinią. Estijos vėliavos spalvomis nušvito ir Katedros aikštėje stovintis Lietuvos šimtmečio varpas.

Nepriklausomybės šimtmečius regione jau paminėjo Suomija (2017 m. gruodžio 6 d.) ir Lietuva. Šimtmetį taip pat ruošiasi minėti Lenkija – 2018 m. lapkričio 11 d. ir Latvija – 2018 m. lapkričio 18 d.

ELTA, URM info

Estijos vėliavos spalvomis nušvito Katedros aikštėje stovintis Lietuvos šimtmečio varpas. Mariaus Morkevičiaus nuotr.

Lukiškių aikštėje Estijos vėliavą iškilmingai kelia Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai. Dainiaus Labučio nuotr.

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

WWW.DRAUGAS.ORG

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užeiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

SIŪLO DARBĄ

Sena spintelių gamybos įmonė, Churchill Cabinet Company, įsikūrusi Cicero, IL (4616 W. 19th Street), ieško darbininkų: techninės priežiūros mechaniko, stalių, surinkėjų. Vertinama patirtis ir anglų kalbos mokėjimas. Siūlomi viršvalandžiai ir kitokie priedai. Skambinti Roger Duba
Tel. **708-780-0070, Ext. 4850.**

IEŠKO DARBO

Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Patirtis, puikios rekomendacijos, legalūs dokumentai. Tel. **773-757-4532.**

REMKIME DRAUGO FONDĄ
www.draugofondas.org

Skaitykite „Draugą“ oro uoste, autobuse, vasarnamyje, gamtoje – visur, kur tik norite, naudodamiesi iPad!

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Kovo 3 d., šeštadienį, 9:30 val. r. Seselių kazimieriečių vienuolyno koplyčioje** (2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL) bus atnaušiamos šv. Mišios meldžiant, kad Seselių kazimieriečių vienuolyno steigėja, garbingoji Dievo Tarnaitė Marija Kaupaitė, būtų pašalinta. Taip pat bus paminėta šv. Kazimiero šventė. Šv. Mišias atnaušaus kunigas Lukas Laniauskas SJ. Visi kviečiami dalyvauti. Po šv. Mišių – vaišės. Daugiau informacijos tel. 773-776-1324.

■ **Kovo 11 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** JAV LB Lemonto apylinkės valdyba kviečia visus į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-mečio minėjimą. Renginyje vyks Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje. Bus meninė programa ir vaišės.

■ **Gavėnios rekolekcijos ir susitaikinimo sakramento** (asmeninės išpažinties) apeigas švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke) kovo 17 d., šeštadienį, nuo 3 iki 4 val. p. p. praves svečias iš Lietuvos,

Vilkaviškio vyskupijos kunigas, teologijos m. daktaras Žydrūnas Kulpys. Kviečiame visus pasiruošti šv. Velykoms.

■ **Pasaulio lietuvių centro (PLC) metinis susirinkimas** vyks balandžio 22 d., sekmadienį, 1 val. p. p. PLC Lemonte (14911 127th Street). Registracija – nuo 11 val. r. Susirinkimas yra atviras, jo metu išklausysite ataskaitą, išgirsite apie ateities planus, galėsite užduoti rūpimus klausimus. Balsavimo teisę turi tik PLC nariai. Daugiau informacijos tel. 630-257-8787.

■ **2018 m. balandžio 28 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre** (14911 127 St., Lemont, IL 60439) vyks 55-asis metinis Lietuvių Fondo narių suvažiavimas. Suvažiavimo metu vyks rinkimai į LF tarybą ir į Kontrolės komitetą. Trejų metų kadencijai renkami 5 (penki) LF tarybos nariai, vienerių metų laikotarpiui – 3 (trys) Kontrolės komiteto nariai. Daugiau informacijos – www.lietuviufondas.org

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė išeivijoje kviečia kovo 4 d., sekmadienį, 1 val. p. p.

Į poeziją ir dainomis perpintą popietę, skirtą Šaulių sąjungos išeivijos įkūrėjui Vladui Putvinskiui atminti.

Meninėje dalyje – Sandro Avizienytės poezija, Audros Kižytės ir Rimanto Pažemecko dainos.

Karšti pietūs, veiks baras.

ŠAULIŲ NAMAI

Adresas: 2417 W43 rd St. Chicago, IL 60632

Auka – 10 dol.

Pasiteirauti tel. 773-875-4531

Prabilkime meno kalba!

Žemaičių dailės muziejus Lietuvoje kviečia kūrybingą Lietuvos jaunimą, gyvenantį kitose šalyse, dalyvauti akcijoje „Tokia esi tu, mano žeme!“, skirtoje atkurtos Lietuvos 100-mečiui. Kviečiame siųsti savo kūrinius – meninę fotografiją, dailės darbus, muzikinę ir žodinę kūrybą – kurie bus pristatomi muziejaus svetainėje www.oginski.lt. Kūrybą prašome siųsti adresu: zd.muziejus@gmail.com. Tikėjimas savo valstybe – mūsų stiprybė ir kuriančioji galia.

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

**2018 m. kovo 18 d.
12:30 v.p.p.**

VILHELMO STOROSTO-VYDŪNO 150-UJŲ GIMIMO METINIŲ MINĖJIMAS

**Pasaulio lietuvių centro
didžiojoje banketinėje salėje
Lemonte, IL**

Auka – 35 dol.

RENGĖJAI:

- Lituanistikos tyrimo ir studijų centras
- Mažosios Lietuvos fondas ir draugija
- Vydūno jaunimo fondas

REZERVACIJOS

Aldona Rauchienė
708/598-7438
aldrauch@gmail.com

Aspen, CO sveikina Lietuvą

Vasario 25 d. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-metis buvo paminėtas LR garbės konsulate Aspen, Colorado. Laikinais einanti miesto merės pareigas **Ann Mullins** garbės konsului **dr. Jonui Prunskiui** įteikė miesto tarybos proklamaciją, skelbiančią, kad Aspen piliečiai kartu su Colorado lietuviais, o taip pat su lietuviais visame pasaulyje, švenčia Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejų.

LR garbės konsulato Aspen, CO
info ir nuotrauka

